

MERIMIESASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika	torstai 13.12.2018 klo 13
Paikka	Mariankatu 9, nh Ylijäämä
Osallistujat	Tarja Kröger, TEM, puheenjohtaja Nico Steiner, TEM, varapuheenjohtaja Elli Nieminen, TEM, sihteeri Kristiina Mukala, STM Tuula Andersin, STM Sannaleena Kallio, Suomen Merimies-Unioni SMU ry Timo Nevaranta, Suomen Konepäällystöliitto Pipsa Mörn, Suomen Laivanpäällystöliitto ry Stefan Jensen psta Esa Vainio, SMLY ry Maija Mattila, Suomen Varustamot ry Eero Mäkeläinen, Suomen Varustamot ry

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi merimiesasiain neuvottelukunnan kokouksen.

2. Merimiesasiain neuvottelukunnan sekä neuvottelukunnan terveysjaoston jäsenvaihdokset

Todettiin työ- ja elinkeinoministeriön 12.11.2018 annetun päätöksen mukaiset jäsenvaihdokset merimiesasiain neuvottelukunnan kokoonpanossa.

Lisäksi todettiin, että liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä merimiesasiain neuvottelukunnan alaiseen terveysjaostoon varsinaiseksi jäseneksi nimetään Jukka Terttusen tilalle erityisasiantuntija Petra Vainio. Lisäksi todettiin kokouksessa, että terveysjaoston jäseneksi Suomen Varustamot ry:stä Tomi Tanskasen tilalle nimetään työmarkkinajuristi Maija Mattila.

3. Valitusmenettely aluksella

Tuula Andersin esitteli asian STM:ssä laaditun ja neuvottelukunnan jäsenille etukäteen jaetun muistion pohjilta. Merityöyleissopimuksen 5.1.5

sääntö edellyttää, että aluksilla voidaan nopeasti ja oikeudenmukaisesti käsitellä merenkulkijoiden valitukset, jotka koskevat yleissopimuksen määräysten vastaista menettelyä. Normin A5.1.5 1 kohta edellyttää, että merenkulkijoilla on oltava oikeus valittaa aluksella mistä tahansa väitetyistä yleissopimuksen määräyksen vastaisesta menettelystä (merenkulkijoiden oikeudet mukaan luettuina). Lisäksi normin 2 kohta edellyttää, että lait tai määräykset, jotka koskevat aluksella tehtävää valitusta, vastaavat säännön 5.1.5 vaatimuksia.

STM:n hallinnonalalla työturvallisuuslainsäädännössä säädetään mm. työnantajan ja työntekijöiden välisestä yhteistoiminnasta työturvallisuusasioissa samoin kuin työntekijän velvollisuudesta huomauttaa työnantajalle havaitsemistaan puutteellisuuksista työpaikalla. Työturvallisuuslain ja työsuojelun valvontalain mukaisia asioita käsitellään myös valitusmenettely aluksella –lomakkeessa. LVM:n ja TEM:n lainsäädäntöön ei sisälly erikseen valitusmenettelyä aluksella koskevia säännöksiä eikä niiden hallinnonalojen alaista lainsäädäntöä myöskään käsitellä valitusmenettelyä aluksella koskevassa lomakkeessa. Nico Steiner toi esiin, että työntekijän on toisaalta mahdollista tehdä työnantajalle huomauksia työsuhteessaan mahdollisesti havaitsemistaan puutteellisuuksista ja tarvittaessa riitauttaa asia tuomioistuimessa, vaikka asiasta ei laissa nimenomaisesti säädetäkään. TEM:ssä kuitenkin pohditaan asiaa vielä tarkemmin.

Neuvottelukunnassa tuotiin lisäksi esiin se, että varustamoilla on jo käytössä erilaisia sähköisiä järjestelmiä turvallisuutta koskevien huomioiden tekemiseen, kuten ISM-turvallisuusjohtamisjärjestelmä.

4. Hygieniapassi

Tuula Andersin esitteli asian STM:ssä laaditun muistion pohjalta. Tarkastustoiminnassa on tullut esiin tapaus, jossa ulkomaalaiselta kokilta on vaadittu suomalaista hygieniapassia, vaikka alus ei käy Suomessa. STM:n ja LVM:n lainsäädännössä vaikuttaisi olevan ristiriitaa hygieniavaatimusten osalta. STM on käynyt Eviran kanssa keskusteluja alusten poistamisesta elintarviketurvallisuuslain soveltamisalasta ja asiasta on lähetetty kysely merenkulun työmarkkinaosapuolille. Asian oli kuitenkin todettu vaativan vielä tarkempaa valmistelua sekä käsittelyä merimiesasiain neuvottelukunnassa.

Todettiin, että asiaa olisi hyvä valmistella STM:n vetämänä kokoonpanossa, jossa olisi STM:n ja LVM:n virkamiesten lisäksi mukana myös työmarkkinaosapuolten edustajat.

5. Normaalisitovan TES:n käännettäminen englanniksi

Tuula Andersin esitteli asian. Merityöyleissopimus edellyttää, että aluksella on oltava englanninkielisenä vähintään sellainen työehtosopimuksen osa, johon satamavaltiotarkastus säännön 5.2. mukaan kohdistuu. Merityösopimuslain 13 luvun 15 §:ssä viitataan kuitenkin ainoastaan lain 2 luvun 6 §:ssä säädettyihin yleissitoviin työehtosopimuksiin.

Todettiin, että ennen päätöksen tekemistä asiassa olisi selvitettävä, mihin työehtosopimusten määräyksiin satamavaltiotarkastukset säännön 5.2. mukaan kohdistuvat. Mahdollista on niin ikään, että tarvittaessa ko. varustamo itse käännettäisi normaalisitovan työehtosopimuksen englanniksi siltä osin kuin sitä tarvitaan satamavaltiotarkastuksissa.

6. Kotimaanliikenteen työaikalain mukainen poikkeuslupahakemus

Nico Steiner esitteli asian. TEM on vastaanottanut poikkeuslupahakemuksen KoTAL 8 §:ssä säädetystä vuorokausikohtaista 14 tunnin enimmäistyöajasta sekä KoTAL 12 §:ssä säädetystä vuorokautisesta lepoajasta poikkeamista koskien. Ennen hakemuksen ratkaisemista TEM:n on KoTAL 8 §:n 1 momentin mukaan varattava merimiesasiain neuvottelukunnalle tilaisuus lausunnon antamiseen. Neuvottelukunta toteusi, ettei se vastusta hakemusta, mutta katsoi asian edellyttävän oikeudellista arviota siitä, voidaanko hakemuksessa tarkoitettua lupaa myöntää lepoaikojen puitteissa.

7. Terveystarkastusohjeiden hyväksyminen

Kristiina Mukala esitteli uudet laivaväen lääkärintarkastusohjeet, jotka on käsitelty ja hyväksytty MAN terveystarkastusosaston kokouksessa 19.9.2018. Hyväksyttiin ohjeet jättäen kuitenkin neuvottelukunnan jäsenille vielä mahdollisuus reagoida viimeisimpiin versioihin, jotka jaettiin juuri ennen kokousta.

8. Muut asiat

Todettiin, että ILO:sta on tullut lausuntopyyntö koskien eräiden vanhojen merityötä koskevien yleissopimusten kumoamista. ILO:lle lähetettävä lausunto valmistellaan neuvottelukunnassa.

Neuvottelukunnan työmarkkinaosapuolet kertoivat lisäksi, että eduskunnan vastauksessa hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta eduskunta oli edellyttänyt, että suomalaisen merenkulun kilpailukyyn parantamiseksi sekä suomalaisten alusten pitämiseksi Suomen lipun alla valtioneuvosto ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin, joilla verotus saatetaan tärkeimpiä vertailumaita vastaavaksi esimerkiksi nettopalkkajärjestelmää käyttäen (EV 161/2018 vp – HE 182/2018 vp).

Pöytäkirjan vakuudeksi

Elli Nieminen